

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. In quibus prædicti Legati differant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

ex duobus capitibus, in quibus scilicet conveniant & in quibus differant Legati, colligere licebit.

Conveniunt itaque in primis, quòd omnes, cujuscunque generis sint, simpliciter appellatione Legati veniant intelligendi, Glossa in c. Statutum De rescriptis in 6. c. Privilegium, De verb. signif. eod. quia omnibus vox Legati communis est.

1. Secundò, quòd mox atque egressi sunt urbem accipiant Legationis insignia (quæ sunt equus albus, vestes rubræ, stratum & calcæia deaurata, Hostiens. in c. Antiqua inf. De privilegio) eisque uti valeant, dum ab urbe intrantur, sicut olim Proconsules, quibus æquiparantur, c. 2. eod. in 6. urbem egressi insignibus Proconsularibus uti poterant, & exercere jurisdictionem non contentiosam, sed voluntariam, l. 2. D. De officio Proconsulu) & rursus eadem ingressi urbem deponant.

2. Tertio, quòd idem possint in provinciis sibi demandatis, quòd in sua diocesi Episcopus habeatque ordinariam jurisdictionem, quam exercent jure suo, ut patet ex c. 2. eod. in 6. ubi vocantur Ordinarii, & reputantur ad instar Proconsulum ac Præsulum, quibus olim certæ provinciæ moderandæ decernebantur, erantque ordinarii. Eorum autem officium est vice summi Pontificis noxia evellere & dissipare; salutaria inducere & promovere, d. e. 1. causas Provincialium quæ per appellationem aut simplicem querimoniam ad eos deferuntur, tanquam ad Judices ordinarios, audire & cognoscere, c. 1. h. t.

3. Quarto, quòd in provinciis sibi commissis circa ea, quæ ad jurisdictionem eorum pertinent, veluti ad mores componendos & vitia corrigenda, valeant statuta condere, perpetuo duratura, ac vim habentia etiam post depositum Legationis officium, c. ult. h. t. Quinimo si expediens videatur, licet eis leges prædecessorum suorum revocare: in superque causas ad se pertinentes aliis delegare; ita tamen, ut hujusmodi delegati jurisdictio unà cum Legati officio extingatur, nisi præmissa citatione sit perpetua, d. c. ult. & ibi Abbas cum Glossa, Quod si quis Legatus fuerit in diversis provinciis, potest negotia utriusque expedire in una s. Novit. 7. h. t. si ve voluntariæ sint jurisdictionis (cujusmodi olim extra provinciam tractare

poterat Proconsul d. l. 2. D. de officio Procons.) si ve contentiosæ, juxta c. ult. inf. De judiciis &c. Olim inf. de injuriis. Villadiegus De Legato q. 5. Nam licet alias quis invitus extra provinciam ad iudicium trahi nequeat, can. Neminem 11. q. 6. tamen eo ipso, quo summus Pontifex, qui iuri communi derogare potest, Legatum ad plures provincias mittit, censetur etiam concedere, ut negotia unius in altera explicare possit.

4. Quinto, in eo conveniunt quòd potestas Legatorum potissimum ex tenore litterarum suæ commissionis pendeat: ita tamen, ut Legato constituto non credatur, nisi eas ostenderit, can. fin. dist. 97. Legato vero à latere, etiam non ostensis litteris, credatur: nisi forte asserat, se à summo Pontifice potestatem habere maiorem solita & maiorem ea, quæ ex iure communi competit Legato, vel eam, quæ alteri præiudicet, Azorius 2 p. Instit. Moral. lib. 5. cap. 27. ubi statatur de communi.

5. Posteaquam vero constitent de Legatione & adventu Legati, is benigne recipendus, tractandus, & honorandus erit, sicut ipse Pontifex, cuius vicem gerit, c. Cum venerabilis sup. de consuet. eique necessaria in sua Legatione subministranda sunt, prout in consecratione se facturos iurant Episcopi, c. Ego inf. De iuramento: nec ulla eis circa hoc potest suffragari præscriptio, c. Accedentes inf. de præscriptionibus.

6. Quod si quis Legatos Apostolicos non admisserit, vel fuerit impedimento in officio Legationis, ipso facto excommunicationem incurrit, & loca ei subiecta incurrunt interdictum; cui tam diu subiacent, quamdiu in ea contumacia perseverat, c. 1. De consuet. in Extravag. communibus.

§. III.

In quibus prædicti Legati differant.

1. Primò differunt potestate, præsertim Legato à latere.
2. 3. Secundò, quoad beneficiorum collationem & reservationem.
4. 5. Exceptio.
6. Quæstio.
7. Limitatio circa prædicta.
8. Potest Legatus à latere in sua provincia, quod Episc. in sua diocesi.

Vidimus, in quibus conveniant Legati: viden-

videndum nunc, in quibus differant.

1. In primis Legatus à latere ex sua dignitate quæ dâ supra alios competunt, ac majus imperiû habet in provincia sibi commissa, quam alii, *6. Si Abbatem 10 §. hujusmodi de elect. in 6.* Ideoque, præsentem eo, Legatus missus aut natus executionem suæ Legationis non habet, nec in signibus Legationis utitur, *e. Volentes 8. h. t.* sicut nec Legatus natus jurisdictionem exercere valet, præsentem Legato constituto, qui majoris est potestatis.

Insuper differunt quoad beneficiorum collationem, cognitionem casualium exemptarum, confirmationem electorum, Episcoporum & Prælatorum exemptorum, *d. e. Si Abbatem*, absolutionem excommunicatorum ob Clerici percellionem, in quibusdam casibus *e. penult. h. t.* & ibi Glossa.

2. Et quidem quoad beneficiorum collationem differunt, quia Legatus à latere potest conferre beneficia propriè dicta, in provincia sibi delegata, tempore Legationis suæ vacantia, *e. 1. §. 2. eod. in 6. e. Si à sede De præbendis in 6.* etiam ad Papam devoluti, secundum Ioan. Andr. Gass. Innoc. Spec. & alios quos citat. *§. sequitur, Azor. 2. p. Moral. Institut. l. 5. c. 23. q. 14.* etiam Canonici in Cathedralibus Ecclesiis; & cætera beneficia, quæ dignitates minores vocantur, nec per electionem conferuntur, & quidem absque consensu, imò & inconsulto patrono, ad quem spectat præsentatio, modò is sit Ecclesiasticus, *e. Dilectus 6. h. t. §. e. Cum dilectus inf. de jure patronatus*: tamen si collatio eorum spectet ad Clericos, extra suam provinciam existentes, quia in collationibus locus beneficii attenditur, *Clem. 1. de supplenda negligentia Prælat.* Si tamen habenti unum beneficium conferat aliud, illius mentionem facere debet, alias nullius momenti erit collatio, *e. fin. eod. in 6.* quamquam diversum sit in aliis collatoribus inferioribus, *Clem. 2. de officio Ordinarii.* Unde neque Legatus natus seu constitutus potest conferre beneficia suæ legationis, nisi hoc ei specialiter fuerit indultum à summo Pont. *d. cap. 1. eod. in 6.*

3. Præterea Legatus à latere potest reservare collationi suæ beneficia non vacantia, etiam in favorem & gratiam ceteri alicujus Clerici: licet tribuere non possit jus ad beneficium vacatum juxta Glossa in *e. 1. h. t.*

4. Atque ideo potest quidem non obstante

tali reservatione, voluntatem mutare, & alteri conferre: non verò potest promittere vel conferre beneficium vacaturum, *cap. 2. inf. de consensu sione præbendis.*

5. Similiter non potest conferre aut sibi reservare beneficium juris patronatus laici, patrono invito, quando jus patronatus competit ratione donationis, fundationis, extrinsecis, *d. 4. Cum dilectus inf. de jure patronatus.* Idque propterea ne laici ab extrinsecis, donandis ac fundandis Ecclesiis avertantur. Aliud proinde juris erit, si comperat jus illud ex præscriptione, consuetudine vel privilegio; tunc enim cessat ratio. Ant. Butrius & alii in *d. e. Cum dilectus Gambatus de officio Legati lib. 3. n. 242. §. seq.*

6. An verò beneficia, quæ sunt juris patronatus Clericorum & laicorum simul, iis invitatis conferre vel reservare valeat, dubitatur. Quidam affirmant; ea ratione, quod talia beneficia censentur Ecclesiastica eo quod dignius trahat ad se minus dignum, *e. Quod in dubio inf. de consecrat. Ecclesia*; quodque ex societate Clerici cum Laico tota causa judicetur. Ecclesiastica; Bartol. in *l. 1. D. De appell. Fridet. §. alii, quos citat, Azor. 2. p. Moral. Institut. lib. 3. q. 2. dubio 1. ubi refertur in al. in fuisse judicatum.* Alii verò negant, *arg. eorum, quæ notantur in e. 2. De jure patronatus in 6. §. in l. Communem D. Quomodo servitium amittatur.*

Abstinere etiam debet à Prælaturis Cathedralium, Regularium, & Collegiarum Ecclesiarum: similiter à dignitatibus Cathedralium majoribus, quæ per electionem conferuntur, *e. De liberatione h. t. in 6.*

7. Ceterum una reservatione in Ecclesia aliqua, vel de beneficio, à ad alium collationem, spectante, facta, & adhuc pendente, non potest interim aliam facere in eadem Ecclesia, vel de beneficio, ad collationem ejusdem spectante, *e. Præsenti §. d. e. Deliberatione in 6.* At finita seu sortita effectum prima reservatione, potest aliam facere facta mentione primæ; alias enim non subsisteret. Ubi verò effectum sortita non fuerit reservatio à Legato facta, expirat ea expirante Legatione. Aliis autem Legatis hæc non sunt permissa, absque speciali Pontificis mandato, *e. eod. in 6.*

8. Denique, ut alia omittam, Legatus à latere potest in provincia sibi commissa, quidquid Ord-

Ordinarius in sua diocesi, & concurret cum eo in collatione beneficiorum, c. 1. 2. eod. in 6. c. Si à Sede de prabend. in 6. omniaque exsequitur: ijs exceptis, quæ specialiter sunt reservata summo Pontifici, quia hæc non comprehenduntur in generali illius mandato. Ideoque nec Episcopus de Ecclesia in Ecclesiam transfere, nec unam Ecclesiam Cathedralem alteri subijcere, nec Episcopatus unire vel dividere potest, absque speciali mandato, c. 3. & 4. h. t. Non etiam potest causam, specialiter à S. Pontifice alteri demandatam, ad suam cognitionem trahere, vel licentiam, ab eo secundum formam mandati latam, irritare, c. 2. h. t. cum speciale mandatum deroget generali: neque de ea cognoscere, quam remisit ad summum Pont. c. 5. h. t. quia ex quo causam retulit ad Pontificem, desit esse Judex illius.

Illud quoque notandum ex Conc. Trid. interdicti Legatis quibuscunque, ne Episcopos in causis; ad eorum formam spectantibus, impedire aut turbare præsumant, neve contra Clericos vel alias personas Ecclesiasticas, nisi requisito prius Episcopo, eoque negligente procedant, Sess. 24. c. 20. de reformat. Idemque Conc. Sess. 22. c. 7. Legatis certam formam in appellationibus, ad eos in repositis, admitte, & in concedendis inhibitionibus præscripsit, idque potissimum ex c. Romana 3. De appellat. in 6.

§. IV.

Quibus modis finiatur officium Legati.

1. Finitur morte.
2. Revocatione.
3. Tempore.
4. Causâ.

Reliquum est, ut videamus, quibus modis finiatur Legatorum potestas.

1. Finitur in primis morte Legati; quando ejus personæ nominatim, sive expresso nomine proprio Legati, munus Legationis est commissum, tunc enim commissio censetur personalis, & morte Legati extinguitur, nisi aliud ex subjecta materia vel verbis commissionis colligatur, aut inutilis reddatur commissio. Quod si commissio fiat sub nomine dignitatis vel officii perpetui censetur realis, & morte Legati non extinguitur, sed

transit ad successorem in ea dignitate, vel officio; quo non meretur, c. Quoniam Abbas 14. sup. De officio delegati. Quid si fiat, expressis simul nominibus & personæ & dignitatis? Censent quidam tunc attendendum esse, quod prius est expressum: contra alii, eo casu commissionem semper esse personalem, ac proinde semper extingui morte Legati. Videatur Sanchez lib. 8. de matrim. quest. 2. numero 20.

Dixi, Legationem finiri morte ipsius Legati, non etiam morte ejus, qui constituit; quia cum habeat jurisdictionem ordinariam, quoad ea, quæ sibi jure suæ Legationis competunt, consequens est, morte Papæ non extingui ejus officium, c. Legatos 2. eod. in 6. nisi missus sit ad Papæ beneplacitum, quod ejus morte extinguitur, cap. Si gratias de rescriptis in 6. Multo minus extinguitur morte Papæ, si non ab eo, sed à Sede Apostolica, quæ nunquam moritur, missus fuerit, d. c. Legatos vel si Legatio ei competat ratione dignitatis, c. 1. h. t.

2. Secundò, finitur revocatione, si ab eo fiat, à quo missus est, c. Novus. Cui fin. h. t. Si tamen ante egressum è provincia, causas aliquas delegaverit, aut delegatus judicium inchoaverit, poterit hic procedere; & ab eo appellabitur ad Papam vel successorem ipsius Legati. Causam vero, à se vel Auditore curiæ suæ inchoatam, non finiet ipse post egressum suum, sed successor ejus, vel Papa, si alium non constituerit. Sede autem vacante Collegium Cardinalium non potest Legatum revocare, nisi ex gravi causâ.

An & eo ipso revocatus censetur, quo summus Pontifex alium Legatum ad ejus provinciam mittit, quæ situm fuit. Afirmant quidam: alii negant, & quidem communius ac verius; tum quia non repugnat juri, in eadem provincia duos esse Judices ordinarios, tum quia primus tutor non censetur eo ipso revocatus, quo datus est secundus, l. 2. C. de testament. tutela. Valent autem gesta à Legato revocato, antequam revocatio ad notitiam ejus pervenerit, c. 1. De concess. prabendæ in 6. Nec revocatus deponit officium legationis, nisi velit, priusquam substitutus provinciam ingrediatur, l. Memisse D. de officio Procons.

Tertiò, lapsu temporis, quod Legationi præfinitum est, c. De causis 4. sup. De officio delegati.

M 2

Quartò